

i Klagen er omtalt som den, der var blevet bestukket, hvilket har viist sig at være aldeles usandskørdigt, forslarer. Han siger nemlig: „at Gartner Mortensen, under hvem han arbeider paa Drebygaard, havde sagt til ham og 5—6 andre Arbejdere, at Excellenceen havde paalagt ham at udbetale Husmandene deres Daglon for Valgdagen, og Mortensen tilspiede, at de derfor lige godt kunde stemme paa, hvem de vilde. Jeg maa derfor bestemt tilbagevise de Sigtelser, der saaledes ere fremførte mod Rosenørn-Lehn som den, der skulle have staet i Spidten for et Valgtryk paa Drebygaard; der foreligger Intet derom i Forhørene.

— Naar man nu ser hen til de Elsfælde, hvor der er oplyst Noget, der vel ikke efter min Mening, men efter Andres Mening kan komme i Betragtning som Valgtryk, vil dog vist Enhver indrømme, at det er af en overmaade ringe Bestaffenhed, navnlig naar man ser hen til, at der i samme Valgkreds findes en stor Masse store Godser, med Hensyn til hvilke der end ikke er ymtet om, at der skulle være øvet nogetsomhelst Valgtryk. End ikke de Herre, der have siddet og lebet Forhørene og stadig givet til Bedste Alt, hvad de kunne opsamle og opspore, end ikke de have med Hensyn til nogle af disse Godser funnet anføre. Nogetsomhelst. Der ligger i Kredsens Hardenberg, Engestofte, Kjærstrup, Nalholm, Lungholm (Sønderkarle), Næbbøllegaard, Aggerupgaard, fort sagt, en saadan Mængde Godser, hvorfra ikke saa meget som en Antydning, en Klage, en enkelt Forklaring om, at der skulle være udset Valgtryk, er kommen; men naar det er Elsfældet, saa vil dog Enhver sjonne, i hvilken Grad det er upaalsideligt, naar man paactaar, at det skulle være godt gjort, at der havde fundet noget almindeligt Valgtryk Sted i denne Kreds. Mig forekommer det nu, at de Udtalelser, der navnlig ere fremkomne fra Statsraad Jørgensen og hans Son, ere af anden Bestaffenhed end dem, der forekomme ved alle Valg; de komme baade fra den ene og den anden Side. Hvis Elstanden var ideal, vilde de ikke finde Sted, og jeg vilde ønske, at man levede under saa ideale Elstande, at man var fri for noget Saadant baade fra den ene og den anden Side, men det kan man ikke være. Der er ogsaa fra venstre Side oplyst Elsfælde, hvor saadant Tryk har fundet Sted; naturligvis er det ikke blevet oplyst i saa stort Omsfang, dels fordi man ikke har gjort sig Umage for at faae det oplyst, og dels er det langt vanskeligere at komme paa Spor efter, fordi de Folk, nemlig Gaardmændene, som udøve et saadant Tryk, leve i en ganske anden Forbindelse med de paagjeldende Arbejdere, saa at det ikke kommer til at fremtræde paa en saadan Maade, som naar det fær fra en Godseier eller hans Forvalters Side; derfor unddragter det sig saa let Lyset. Det er oplyst, at en Gaardeier Hans Larsen strax, da han hørte, at Christian Zochumsen, en Mand paa 70 Aar, som er Leier

af et Hus, der tilhører ham, havde stemt paa Stürup, sagde til ham: Nu er Du sat fra dit Hus fra 1ste Mai, og Grunden dertil angiver han under Forhørene at være den, at han troede, at Zochumsen havde voret twunget til at stemme saaledes. Det var jo unegtelig en underlig Grund. Det vilde have været haardt, hvis han havde gjort det af fri Villie. Men oven i Kjøbset viser det sig nu at være urigtigt, thi Zochumsen siger, at Ingen har paavirket ham til at stemme i den Retning, men han vidste, at Jørgensen ønskede, at de ikke skulle benytte deres Valgret, og han havde kjendt Stürup og hans Familie i 30 Aar, og derfor syntes han, at han skulle stemme paa ham, uagtet Gaardmanden Nytaarsdagsaften indtrængende havde søgt at paavirke ham til at blive hjemme fra Valget. Det er et rent Elsfælde, at det er kommet op. Det er opfommet derved, at Zochumsen var en af de Arbejdere, som man troede var paavirket, og som ogsaa visste sig at være det, men rigtignok fra en anden Side end angivet. Ligeledes har Gaardeier Jørgensen indgjmet, at han paa Valgdagen gif omkring i Valglokalet og sagde til Husmandene fra Laars, at de, der stemte paa Stürup, maatte ikke vente, at han vilde forrette Kjørsel for dem. Det har Manden jo imidlertid lov til, det er han berettiget til, og dertil har jeg ikke Noget at bemærke, men det viste jo være ønskeligt, om man undlod noget Saadant. Det vilde tyde paa en heldigere Elstand, om Saadant ikke fandt Sted; men naar de Herre maa indrømme, at noget Saadant finder Sted og ikke paa nogen Maade kan undgaas og ikke i Reglen kan esterhøres paa Grund af den noje Forbindelse, hvori disse Folk leve med hinanden, saa maa de Heller ikke anlægge en anden Maalestok til den anden Side. Da Tiden er saa langt fremrykket, mener jeg at burde standse, sjondt der ganske vist i det, som det ørede Medlem for Sorø (Alberti) har fremført, var Noget, som funde give mig Anledning til yderligere Indsigelse og Paatale; men jeg antager, at det nu vil være klart for det overveiende Antal af Thingets Medlemmer, at der ikke her foreligger Noget, sam kan give, jeg kan gjerne sige Skygge af Berettigelse til at luldøfste dette Valg. Naar det ørede Medlem fra Viborg (Klein) og jeg have ment at kunne slutte os til den Indstilling, som Flertallet har gjort, om at knytte en Misbilligelse til Godkendelsen, da have vi væsentligst sightet til et enkelt Elsfælde, nemlig til Elsfældet med Sagd paa Drebygaard, men ganske vist kan det ogsaa ramme til den anden Side, det beror paa, hvad Enhver vil legge deri. Det vil kunne ramme ikke blot til Østre men ogsaa til Vestre. Med disse Bemerkninger skal jeg tillade mig at anbefale Flertallets Indstilling.

Scavenius: Jeg skal kun bemærke, at jeg staar lige overfor Spørgsmålet om Mis-